

απόψεις

Η φοροδιαφυγή των «διασήμων»

Αφορμή για τις σημερινές «Απόψεις» έδωσε το πρόσφατο δημοσίευμα της «Καθημερινής», που αφορούσε τον διάσημο ποδοσφαιριστή Ρονάλντο. Κατά τις δικαστικές αρχές της Ισπανίας, στο χρονικό διάστημα 2011-2014, όταν ο παγκόσμιας κλάσης ποδοσφαιριστής αγωνιζόταν στην Ρεάλ Μαδρίτης, απέφυγε την καταβολή φόρων. Μάλιστα, το αρμόδιο δικαστήριο της Μαδρίτης φαίνεται να έχει επιβάλλει σε βάρος του Ρονάλντο φορολογικό καταλογισμό-πρόστιμο 18,8 εκατ. ευρώ και εξαγοράσιμη ποινή φυλάκισης 23 μηνών. Το εντυπωσιακό της είδησης είναι ότι, ο διεθνής ποδοσφαιριστής αποδέχθηκε την ποινή του, σε επιτόπια επίσκεψή του στο αρμόδιο δικαστήριο, η δε χαμογελαστή άφιξή του απαθανάτισθηκε και δημοσιεύθηκε στον παγκόσμιο Τύπο.

Άλλωστε, πρόσφατα υπό εισαγγελική έρευνα για φοροδιαφυγή τελούσε και ο παλαίμαχος άσος των γηπέδων, Τσάμπι Αλόνσο, ο οποίος έπαιζε στη Ρεάλ Μαδρίτης κατά το χρονικό διάστημα 2009-2014, ενώ ο αρμόδιος εισαγγελέας πρότεινε τον Μάρτιο 2018 ποινή φυλάκισης πέντε ετών και αντίστοιχα φορολογικό καταλογισμό-πρόστιμο ύψους 4 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα ζητήματα έρευνας σχετικά με τη φορολογική τους συμμόρφωση στην Ισπανία φαίνεται να έχουν αντιμετωπίσει και άλλοι παγκόσμιας κλάσης ποδοσφαιριστές, όπως ο Λιονέλ Μέσι και ο Νεϊμάρ.

Το χρηματιστήριο αξιών των επαγγελματιών αθλητών, όπως οι πιο πάνω ποδοσφαιριστές διεθνούς κλάσης, κινείται σε επίπεδα που δύσκολα μπορεί να παρακολουθήσει οιοσδήποτε από εμάς εργαζόμενος.

Το πρώτο, όμως, λυπηρό συμπέρασμα από την ανάγνωση των οικείων δημοσιευμάτων είναι ότι η επιθυμία για φοροαποφυγή δυστυχώς δεν φαίνεται να περιορίζεται ούτε και να αναστέλλεται, ακόμη και αν οι λαμβανόμενες απολαβές και αποζημιώσεις είναι τέτοιου δυσθεώρητου ύψους, ώστε η τυχόν καταβολή φόρου επί αυτών να καταλείπει επαρκές υπόλοιπο για τον «εν ζην» των δικαιούχων τους.

Το δεύτερο λυπηρό συμπέρασμα εξάγεται από τον τρόπο με τον οποίο τα σχετικά ζητήματα παρουσιάζονται στον Τύπο, εγχώριο και διεθνή. Ο τρόπος παρουσίασης της είδησης σκοπεύει πρωτίστως στον εντυπωσιασμό του αναγνώστη. Ενώ, ου-

δείς ασχολείται με τη βαριά κοινωνική απαξία της παρουσιαζόμενης συμπεριφοράς. Η φοροδιαφυγή συνιστά κοινωνική συμπεριφορά που στρέφεται εναντίον του συνόλου του κοινωνικού ιστού, εντός του οποίου ο φοροδιαφεύγων κατοικεί ή εργάζεται.

Το τρίτο συμπέρασμα που μπορεί κάποιος να συνάγει διαβάζοντας τα δημοσιεύματα για τη φοροδιαφυγή των «διασήμων» είναι ότι με την κατάργηση των συνόρων και τη διεθνοποίηση των συναλλαγών, η δημιουργία τεχνικών σχημάτων αποφυγής πληρωμής φόρου στον τόπο όπου παράγεται το έσοδο και η μεταφορά του τελειοποιείται σε χώρες με ανύπαρκτη ή ελάχιστη φορολογική επιβάρυνση έχει καταστεί μόδα.

Έναντι της μόδας αυτής της διάβρωσης της φορολογητέας ύλης και της τεχνικής μεταφοράς της, ώστε να αποφευχθεί η καταβολή φόρου στη χώρα πηγής ή/και αληθινής κατοικίας, θεσμοί όπως η Ε.Ε., ο ΟΟΣΑ, ο ΟΗΕ κ.ά. προσπαθούν να κτίσουν αναχώματα. Έτσι, κατά τα τελευταία χρόνια επιχειρείται η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών, η εφαρμογή των BEPS καθώς και η εγκαθίδρυση νομοθετικών πλαισίων που δυσχεραίνουν τη δημιουργία ενδοομιλικών δαπανών με σκοπό τη μεταφορά φορολογητέας ύλης και την ίδρυση και διατήρηση εταιριών σφραγίδας χωρίς πραγματική υπόσταση. Είναι αρκετά εντυπωσιακό το γεγονός ότι μόλις οι Βρετανικές Παρθένες Νήσοι, χώρα με προνομιακό φορολογικό καθεστώς, υιοθέτησαν νέο νομοθετικές ρυθμίσεις, με τις οποίες για την ίδρυση και λειτουργία εταιριών στο έδαφός τους απαιτούνται ειδικότερες πλέον προϋποθέσεις, ώστε να αποδεικνύεται η επαρκής οικονομική οντότητά τους (adequate economic substance) ή/και σχετική αληθινή δραστηριότητα (relevant activity).

Είναι προφανές, ότι ο εσωτερικός νομοθέτης στις Βρετανικές Παρθένες Νήσους αντέδρασε στα διεθνή μέτρα πρόληψης των τεχνικών μεθοδεύσεων, της φορολογικής αδιαφάνειας και της διαρθρωτικής μεταφοράς φορολογικής ύλης. Και αντέδρασε, διότι προφανώς και πάλι έγινε από αυτόν αντιληπτό ότι δεν θα είναι ευχερής η συνέχιση παροχής υπηρεσιών ίδρυσης και εγκατάστασης εταιριών στο έδαφός της χώρας του και με ευνοϊκό / προνομιακό φορολογικό καθεστώς, χωρίς τουλάχιστον να διασφαλίζεται κάποια ουσιαστική οικονομική ή/και ευεργετική δραστηριότητα.

Καταλήγοντας, ο αγώνας φαίνεται μακρύς και δύσκολος. Διεξάγεται μεταξύ ατόμων / μονάδων, που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τον πλούτο τους χωρίς οιοδήποτε φορολογικό εμπόδιο και των κρατών, τα οποία χωρίς τη συλλογή φόρων δεν μπορούν να επιβιώσουν. Δυστυχώς, σε κάθε αγώνα παρατηρούμε και ακρότητες και παραβιάσεις δικαιωμάτων και καταχρηστικές συμπεριφορές, μέχρι να φτάσουμε στον σκοπούμενο συμβιβασμό. Θα πρέπει όλοι μας να παραμείνουμε σε εγρήγορση προκειμένου ο πυρήνας των ατομικών δικαιωμάτων και η ελευθερία των συναλλαγών να διαφυλαχθούν.

Ασπασία Μάλλιου